

Summary

Physical culture of students in selected public higher education institutions in the period of political transformation after 1989 in Poland.

The work results from my interest in the condition of the physical culture in the Polish higher education institutions, especially state artistic, economy and marine institutions of higher education., in the period of the system transformations after 1989.

The dissertation gives a diagnostic evaluation of the basis for changes of physical culture in Poland after 1989, and there are characterized their organizational, economic, environmental and infrastructural mechanisms. The comparative analysis shows the direction of the changes already lasting for over twenty five years.

The main objective is formulated as a question: to what extent has the system transformation in Poland after 1989 determined the direction and range of changes in the physical culture of the state artistic, economy and marine institutions of higher education? In view of the qualitative nature of the current research its main objective is generalized, hence, it was crucial to specify it at certain stages, which allowed us to systematize the results and formulate the final conclusions.

The analysis of the empirical data supports the hypothesis.

The expectations and needs in the area of physical culture and their realization have undergone a radical change in the Polish artistic, economy and marine institutions of higher education after the system transformation in 1989. Deep environmental change of this socio-cultural activity in the 80's and 90's of the XXth century forced the amateurs of student physical culture undertake the steps in support of this important aspect of academic life in the new reality; nevertheless, these activities were not efficient enough to reduce the decrease in the academic physical culture.

It immediately resulted in the reduction of the amount of students taking part in sports events, stagnation in the development of sports infrastructure and decrease in the members of AZS (Academic Sports Union).

As a result of the system transformation in Poland many spheres of social, political and economic life have been radically changed which, as the research shows, influenced the academic physical culture due to the fact that the government did not have a coherent conception of development of the physical culture.

The state reduced the mass sport to the very bottom of its preferences and in consequence, physical culture has degraded in the mass consciousness of Poles. The rejection of the criticized system of centralized administration of physical culture caused the rise of the free market mechanisms inside it resulting in commercialization of sport, recreation and tourism. The consequences were both positive (more attractive offers, self-financing) and negative (drastic restriction of the access to sports for the poor).

This process is still active requiring new solutions from its participants.

Kultura fizyczna studentów w wybranych państwowych wyższych szkołach w okresie transformacji ustrojowej po 1989 roku w Polsce

Niniejsza dysertacja powstała jako rezultat zainteresowania stanem kultury fizycznej w polskich szkołach wyższych, zwłaszcza w państwowych wyższych szkołach artystycznych, w państwowych wyższych szkołach ekonomicznych oraz w państwowych wyższych szkołach morskich w okresie transformacji systemowej po 1989 r.

W rozprawie przedstawiono diagnostyczną ocenę podstaw zmian studenckiej kultury fizycznej w Polsce po 1989 r. oraz scharakteryzowano jej mechanizmy organizacyjne, ekonomiczne, środowiskowe i infrastrukturalne. Analiza porównawcza pokazuje kierunek zmian trwających już ponad dwadzieścia pięć lat.

Główny problem badawczy został sformułowany w formie pytania: w jakim zakresie transformacja systemowa w Polsce po 1989 r. określiła kierunki i zakres przeobrażeń kultury fizycznej w państwowych wyższych szkołach artystycznych, ekonomicznych i morskich?

W celu usystematyzowania wyników badań i sformułowania wniosków końcowych konieczne stało się uszczegółowienie problemu badawczego.

Analiza danych empirycznych potwierdziła hipotezę.

Oczekiwania oraz potrzeby w zakresie kultury fizycznej i jej realizacja uległy radykalnej zmianie w artystycznych, ekonomicznych i morskich szkołach wyższych po transformacji ustrojowej w 1989 roku.

Głębokie zmiany środowiskowe tej działalności społeczno-kulturalnej w latach 80 i 90 XX wieku zmusiły działaczy studenckiej kultury fizycznej do podjęcia kroków na rzecz tego ważnego aspektu życia akademickiego w nowej rzeczywistości; niemniej jednak działania te nie były wystarczająco skuteczne, aby zredukować spadek akademickiej kultury fizycznej.

Natychmiast spowodowało to zmniejszenie liczby studentów biorących udział w imprezach sportowych, stagnację w rozwoju infrastruktury sportowej i spadek liczby członków AZS (Akademickiego Związku Sportowego).

W wyniku transformacji ustrojowej w Polsce radykalnie zmieniono wiele sfer życia społecznego, politycznego i gospodarczego, co jak pokazują badania wpłynęło na kulturę akademicką, ponieważ rząd nie miał spójnej koncepcji rozwoju kultury fizycznej.

Państwo zredukowało masowy sport do najniższego poziomu swoich preferencji, a w konsekwencji kultura fizyczna uległa degradacji w masowej świadomości Polaków.

Odrzucenie skrytykowanego systemu scentralizowanego administrowania kulturą fizyczną spowodowało powstanie w nim mechanizmów wolnego rynku powodujących komercjalizację sportu, rekreacji i turystyki. Konsekwencje były zarówno pozytywne (bardziej atrakcyjne oferty, samofinansowanie), jak i negatywne (drastyczne ograniczenie dostępu do sportu dla ubogich).

Ten proces jest nadal aktywny i wymaga nowych rozwiązań od jego uczestników.